

30 SEP 2013

7-36

35-11
62811

24 SEP 2010

Հասցեատու հմ. ՀԺԿ-ի
ճեղակալ ՄՈՒՐԱՆՈՎ

ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ԽՈՐՀՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ԿՈՆՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ-
ՆԵՐԻ ՅԵՎ ՄՏԿ-ՆԵՐԻ ՊԱԶԵՍՆԵՐՈՒՄ ՅԵՎ
ՇՏԵՄԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ ՀԱՅԱՀԱՏԻԿ ՊԱԶԵԼՈՒ ՅԵՎ
ՏԵՂԱՎՈՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ԽՍՀՄ ՀԺԿ-ի ս. թ. սեպտեմբերի 26-ի
վորոշման հիման վրա առաջարկվում է բոլոր
տեսակի հացահատիկների պահպանման հա-
մար գործադրել հետևյալ սանիտարական-
պրոֆիլակտիկ միջոցառումները, վորոնք պար-
տադիր են բոլոր ՄՏԿ-ների, խորհրդատեսու-
թյունների և կոլտնտեսությունների համար,
վորով հնարավոր է կանխել հացահատիկնե-
րի վարակումը հատիկային տիգից (зернов.
клевш) և այլ շտեմառանային վնասատունե-
րից:

1. ՄԻՆՋ ՏԵՂԱՎՈՐԵԼԸ

1. Տեղավորվելիք հացահատիկը պահելու
համար անհրաժեշտ է պարտադիր կերպով

քամհար տեսակավորող մեքենաների միջոցի
անցկացնել այն՝ մոլախոտերից և մանր փո-
շուց մաքրելու նպատակով, վորոնց ներկա-
յությունը նպաստում է հատիկային տիղի
լարգացմանը:

2. Հացահատիկի քամհարումը և տեղա-
վորումը՝ պետք է կատարվի շտեմարանից
100 մետրից վոչ պակաս հեռավորության
վրա: Այդ աշխատանքը կատարել այն հաշ-
վով, վոր քամհարված փոշին չանցնի պահեստը:

3. Յեթե հացահատիկը վարակված է
հատիկային ախտով, այդ դեպքում անպայման
պետք է կատարել չորացում՝ կրակի միջո-
ցով (огневая сушка), համապատասխան մե-
քենաներ ունենալու դեպքում (համաձայն
Միութենական Հժկ-ի պարտադիր կանոն-
ների), իսկ արևոտ որերին չորացնել արևի
տակ, քամհարել և սառեցնել:

4. Մաքրելուց հետո, տնտեսական ար-
ժեք չներկայացնող բոլոր մնացորդները պետք
է փոխչացնել: Մնացորդներն ոգտագործել
թույլատրվում է նախորդ յեռացրած ջրում
յեփելու պայմանով: Մնացորդները պահել
առանձին — շտեմարանից հեռու տեղում:

5. Հատիկային տիղով և ուրիշ վնասա-
տուներով (շտեմարանային յերկարակնձիթ
կամ ցորենի փոշի և այլն) վարակված հա-
տիկը, յեթե հնարավոր չէ ախտահանել այլ
միջոցներով, — պետք է ախտահանել քիմիա-
կան նյութերով, այն է՝ սերմացու հատիկը
ծծմբաածխածնով, ապրանքային հատիկը՝
բոր-պիկրինով և այլ քիմիական նյութերով
(համաձայն Միութենական Հժկ-ի հրահան-
վի):

2. ՇՏԵՄԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ

1. Հացահատիկների պահպանման հա-
մար տրամադրվելիք և տրամադրված շեն-
քերը, մինչ հացահատիկ տեղավորելը, խնամ-
քով պետք է մաքրել հատակի, պատերի, ա-
ռաստաղի, յենթահատակի և չարգախի տակ
յեղած անցքերի աղբից և փոշուց: Ամբողջ
աղբն այրել: Անհրաժեշտ է շենքերը տարե-
կան յերկու անգամ ախտահանել (գարնանը՝
շենքն ազատելուց հետո, իսկ աշնանը՝
մինչև ուր բերքը տեղավորելը), այսինքն սպի-
տակացնել կամ սրսկել կրի և նավթի խառ-
նուրդով: Յեթե շենքերը վարակված են վնաս-

մատուցելով, անհրաժեշտ և կատարել գա-
ղային ախտահանում (քլորալիզըինով), իսկ
յեթե այդ հնարավոր չէ (շենքի ամուր չլի-
նելու պատճառով), կատարել թաց ախտահա-
նում՝ կառուարիկ սողայով: Յենթահատակն
ախտահանել պարտադիր է:

2. Հատիկի մեջ և շենքերում (շտեմարան-
ներում) ֆլուսատուների առաջացումը հետե-
վանք է Յելսիուսի 8—10 ջերմաստիճանից
ավելի պահելուն և 12—13 °/0-ից բարձր
խոնավությունը, ուստի պահպանման ժամա-
նակ շտեմարանում և հատիկի մեջ պետք է
պահպանել համապատասխան ջերմաստիճան
և խոնավություն, դրա համար առաջարկվում
է՝

ա) Պարբերաբար ոգափոխել շենքերը
չոր յեղանակներին, բացելով դռներն ու
պատուհանները:

բ) Հատկապես պատրաստված փայտյա
խողովակների միջոցով շտեմարանները մըշ-
տապես ոգափոխել:

գ) Սերմացու հատիկը պետք է առանձին
պահել մյուս հացահատիկից: Ամբողջ հատիկը
պահել փոքր կույտերով (2 մետրից վոչ ավել)

կամ տարալի մեջ, վորով հեշտանում է նրա
ողափոխությունը և հետագա վերամշակումը:

3. Սըգելվում է միևնույն շենքում
հացահատիկի հետ միասին պահել հատիկի
մնացորդները, ալյուրը, կրուպան և մշակման
յենթակա մյուս պարենն ու չախտահանված
գուլքը:

4. Շտեմարանների հատակը, պատերը
և ընդհանրապես ամբողջ շտեմարանը, ամեն
մի պարտյա հացահատիկը շտեմարանից
դուրս տանելուց հետո, ավելով մաքրել:

5. Պարբերաբար ամսական յերեք անգա-
մից վոչ պակաս, իսկ զարնանը՝ ամսական
4—5 անգամ պահեստում ստուգել հատիկի
ջերմաստիճանը և նորմայից ավելի բարձր
ջերմաստիճան հայտարբերելու դեպքում,
հատիկն անհրաժեշտ է խառնել և շուտ տալ
փայտյա թիյերով կամ քամհարել:

6. Շտեմարանի տանիքը և պատերն
անցքեր չպետք է ունենան, վորպեսզի հա-
տիկի մեջ անձրեվաջուր և ավելորդ խո-
նավություն չթափանցի:

7. Շտեմարանի կողքին արգելվում է պա-
հել հարդ, աղը, գոմաղը և այլն: Պարբերաբար

մաքրել պատերի մոտ կուտակված աղբը և
ձյունը: Յեթե շտեմարանն ունի յենթա-
հատակ, նույնպէս պարբերաբար պետք է
մաքրել:

8. Հացահատիկն շտեմարանում պահել
թույլատրվում է միմիայն հատիկային տիղից
և այլ փաստուկներից զերծ լինելու դեպքում:
Հատիկը մինչ ախտահանելը պահել առանձին
շնչքում:

ՏԱՐԱ ՅԵՎ ԳՈՒՅՔ

1. Պարտադիր է մաքրել ամբողջ տարան,
հատիկ մաքրող և հնձող մեքենաները, կալերից
դեպի շտեմարանները, դեպի մթերման կայան-
ներն ոգտագործվող փոխադրական միջոցները
և այլն: Յեթե փոխադրվել է վարակված
հացահատիկ, — տարան ախտահանել քլոր-
պիրինիով, իսկ գույքը և փոխադրական
միջոցները՝ յեռացրած ջրով: Տարան, գույքը և
փոխադրական միջոցներն ախտահանել և մաք-
րել ամեն մի պարտյա փոխադրելուց հետո:

2. Արգելվում է մինչ ստուգումն ալ
ստուտեսություններից ստացված տարան ու

գույքը ներմուծել շտեմարան: Թույլատր-
վում է վերոհիշյալ գույքն ու տարան զետեղել
շտեմարան միմիայն ախտահանումից հետո:

Մրբադրել՝ Խ. Այվազյան
Թույլատրված է գլավլիտ № 307
Հանձնված է տրտադրության 1934 թ. նոյեմբերի 3-ին
Ստորագրված է տպագրիկու. 1934 թ. նոյեմբերի 6-ին
Հրատ. №149, պատվեր 659, տիրւմ 2000

ՅԵՐԵՎԱՆ, ԳՅՈՒՂՆՐԱՏԻ ՏՊԱՐԱՆ, ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ 50.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0286485

18763

2Г1

ВНИИЗ
ИНСТИТУТА
ВСТАВНОГО
Академии Наук
СССР

**Обязательные правила хранения зерна
в амбарах и складах колхозов, МТС и
совхозов НКЗ**

Сельхозгиз

1934

Эриван